

Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000025756
Datum:	19 november 2019
Opsteller:	E. Morre
Portefeuillehouder:	Wethouder Van Noort
Onderwerp:	Routeformulier visie op bewindvoering

Het college van B&W besluit:

1. In te stemmen met 'Visie op bewindvoering: Samenwerking in de schulddienstketen'.
2. In te stemmen met het opstellen van een convenant met bewindvoerders.
3. In te stemmen met het vooruitlopen op de komende wetswijziging adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind.
4. In te stemmen om invulling te geven aan de Motie Keurmerk Bewindvoering, d.d. 16 mei 2019, zoals beschreven.
5. De visie 'Visie op bewindvoering: Samenwerking in de schulddienstketen' ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad.

Inleiding

Aanleiding van deze visie is onze focus op het vergroten van de bestaanszekerheid van de inwoners in Harderwijk. Op 16 mei 2019 is de EHZ oplegger schulddienstverlening vastgesteld door de gemeenteraad van Harderwijk. In deze oplegger is opgenomen een visie op bewindvoering op te stellen in samenwerking met de bewindvoerders. Tijdens de vergadering in mei 2019 is door de gemeenteraad van Harderwijk tevens unaniem de motie Keurmerk Bewindvoering aangenomen. De uitgangspunten uit de oplegger zijn de basis van deze visie en de motie Keurmerk Bewindvoering is meegenomen.

Bewindvoerders staan op dit moment los staan van andere partners binnen het sociaal domein en de schulddienstketen. Dit betekent dat de doelgroep onder bewind gestelden voor gemeenten onvoldoende in beeld is. Een deel van de kosten wordt wel via de bijzondere bijstand vergoed. Toch is niet goed genoeg in beeld of inwoners van de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde passende, betrouwbare ondersteuning krijgen van kwaliteit.

Beoogd effect

Deze visie brengt verandering. Hoewel de uitgaven voor bewindvoering zijn gestegen in de afgelopen jaren, is geld niet de primaire aanleiding voor deze exercitie. Het doel is meer grip te krijgen op bewindvoering en meer aansluiting te vinden met de rest van het sociaal domein. En bovenal beter passende, betrouwbare en kwalitatieve ondersteuning voor inwoners te realiseren.

Argumenten

1. Focus op differentiatie: zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig

De verantwoordelijkheid van de gemeente is het bieden van oplossingen voor uiteenlopende vragen: differentiëren. Uitgangspunt bij het kiezen voor een oplossing is altijd: 'zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig'. Zelfbeschikking is het uitgangspunt in het burgerlijk recht. Daarom heeft het de voorkeur om de inwoner – indien mogelijk – te ondersteunen met een minder ingrijpende voorziening dan schuldenbewind.

2. Het creëren van inzicht is nodig voor het verbeteren van de ondersteuning aan de inwoner

De gemeente staat bij bewindvoering aan de zijlijn. Een groot deel van de onder bewind gestelden is niet in beeld bij de gemeente. Wij hebben alleen de onder bewind gestelden in beeld waarbij we als gemeenten de kosten voor bewindvoering vergoeden via de bijzondere bijstand. We hebben dus maar een beperkte invloed. We willen inzicht creëren in de kwaliteit van bewindvoerders door het afsluiten

van een convenant. Daarnaast leveren zij informatie aan waardoor wij beter inzicht krijgen in de doelgroep onder bewind gestelden.

3. Bewindvoering als onderdeel van het sociaal domein is van belang voor het vormgeven van goede ondersteuning

Hoewel bestaanszekerheid verder gaat dan alleen financiën, weten we dat geld een grote rol speelt. Financiële problemen zijn vaak onderliggend aan problemen op andere levensgebieden. Daarnaast is de verwachting dat het stabiliseren van schuldensituaties kosten voor andere zorg laat dalen. Een goede samenwerking in de schulddienstketen/sociaal domein voorkomt en vermindert daarmee problemen in andere domeinen. Essentieel is hierbij een goede aansluiting tussen de bewindvoering en de gemeentelijke schulddienstverlening. Daarnaast zien bewindvoerders veel meer bij hun cliënten dan alleen de ondersteuningsvraag waar zij mee komen. Aansluiting bij partners in het bredere sociaal domein is daarom het doel op de lange termijn.

4. Het convenant is een middel om de samenwerking te verbeteren en de ondersteuning te verbeteren

In het convenant worden afspraken gemaakt over onder andere kwaliteitseisen, monitoring, samenwerking in de keten, samenwerking in het sociaal domein, onderlinge kennisdeling en randvoorwaarden.

De meerwaarde van de samenwerking met bewindvoerders (en afspraken hierover vast te leggen in een convenant) is de mogelijkheid één groep aan te spreken op hun rol in het bredere sociaal domein. Bewindvoerders die het convenant ondertekenen committeren zich aan een actieve bijdrage aan onderlinge kennisdeling, verbeteren van kwaliteit en samenwerking met andere partners binnen het sociaal domein. Concreet wordt elk kwartaal een bewindvoerdersoverleg georganiseerd.

Daarnaast wordt er door de gegevens die de bewindvoerders aanleveren (instroom, uitstroom, etc.) bij Meerinzicht inzichtelijker welke ontwikkelingen er plaatsvinden in de bewindvoering. Op basis van deze gegevens kan worden bepaald welke extra inspanningen nodig zijn.

5. Krachten binnen verschillende gemeenten worden gebundeld

Het opstellen van het convenant gebeurt gezamenlijk met de gemeente Ermelo en Zeewolde. Mogelijk dat andere Noord-Veluwsche gemeente er ook gebruik van gaan maken. De samenwerkingslijnen zijn aanwezig. Hierdoor worden de krachten binnen deze gemeenten gebundeld, wat zal bijdragen aan een betere dienstverlening in de regio.

Motie Keurmerk Bewindvoering

In de motie verzoekt de gemeenteraad het college om drie dingen:

1. In de visie op bewindvoering aandacht te hebben voor en te sturen op de kwaliteit van bewindvoering
2. In samenspraak met o.a. ervaringsdeskundigen, Meerinzicht, ZorgDat, de voedselbank en werkgevers een pakket kwaliteitseisen voor bewindvoerders op te stellen op basis waarvan een lokaal (Harderwijks) keurmerk uitgereikt kan worden.
3. Voor 1 oktober 2019 een voorstel aan de gemeenteraad aan te bieden, waarbij er gestreefd wordt naar een invoeringsdatum van het keurmerk van 1 januari 2020.

Monitoring op kwaliteit en toezicht houden op bewindvoerders (onder andere) in Harderwijk, is een taak van de rechtbank. Er zijn opleidingseisen en kwaliteitseisen die zij stellen aan bewindvoerders en zij monitoren dit. De rechtbank bepaalt ook of er bewindvoering wordt opgelegd en welke bewindvoerder er wordt aangesteld. De gemeente kan geen 'voorkeursbewindvoerders' aanwijzen aan de rechtbank. Daarnaast worden gemeenten niet op de hoogte gesteld als er bewindvoering wordt aangevraagd voor een inwoner. De mate van invloed die de gemeente heeft is daarom beperkt.

Om de aansluiting met gemeenten te verbeteren, ligt er een voorstel tot wetswijziging ter advies bij de Raad van State. In het concept wetsvoorstel staat dat gemeenten bericht ontvangen van de rechtbank op het

moment dat bewindvoering wordt aangevraagd. De gemeenten krijgen dan vier weken om advies uit te brengen over het onder bewind stellen van hun inwoner. We lopen in Harderwijk vooruit op deze wetswijziging, door nu al actief de samenwerking met bewindvoerders op te zoeken.

We hebben, om in te gaan op het eerste verzoek, aandacht voor de kwaliteit van bewindvoering in deze visie. We proberen hier ook op te sturen, door met bewindvoerders in de regio een convenant op te stellen waarin kwaliteitseisen staan. Het is echter niet zo dat een bewindvoerder niet aangesteld kan worden door de rechtbank als zij het convenant niet tekenen. We proberen door de samenwerking met bewindvoerders te intensiveren meer inzicht te krijgen in de kwaliteit van bewindvoerders en hen verantwoordelijkheidsgevoel te geven voor hun rol in het sociaal domein. Daarnaast wordt actief de samenwerking met de rechtbank Gelderland gezocht. Concrete signalen die gemeenten ontvangen over bewindvoerders die niet voldoen aan de gestelde eisen, worden door de gemeente gemeld bij de rechtbank. Zij nemen deze signalen mee tijdens het monitoren van de kwaliteit van de bewindvoerders.

Om in te gaan op het tweede verzoek stellen we kwaliteitseisen in het op te stellen convenant. Deze zullen overeenkomen met de kwaliteitseisen die de rechtbank toetst. De toelatingseisen en kwaliteitseisen waar de rechtbank op toetst zijn te vinden op www.rechtspraak.nl. Het convenant wordt opgesteld in samenwerking met een aantal bewindvoerders. We streven ernaar dit convenant, om in te gaan op het derde verzoek, af te ronden in het eerste kwartaal van 2020.

Concluderend, door het convenant sturen we op de kwaliteit en stimuleren we bewindvoerders om te voldoen aan de kwaliteitseisen. We vormen daardoor namelijk een netwerk van bewindvoerders die voldoen aan de kwaliteitswensen van Harderwijk. We mogen geen bewindvoerders uitsluiten die het convenant niet tekenen, maar we zetten de eerste stap in beter inzicht en monitoring van bewindvoerders.

Kanttekeningen

Ondanks dat de kosten voor bewindvoering tussen 2014 en 2018 zijn verdubbeld denken we niet dat deze visie tot een kostenbesparing leidt. Toch heeft het inzetten op meer bewindvoering een meerwaarde omdat we daarmee inzicht krijgen op de kwaliteit van bewindvoering en meer samenhang creëren in de ondersteuning aan inwoners met multiproblematiek. Er kan verwacht worden dat ondersteuning op dit gebied kosten elders bespaard.

Financiën

We verwachten geen extra budget nodig te hebben. De kosten die nodig zijn kunnen worden gedekt binnen het budget schulddienstverlening. Ontwikkelingen in de uitgaven blijven we de aankomende twee jaar monitoren. Na twee jaar vindt een evaluatie plaats.

Communicatie

Het is van belang om maatschappelijke partners te informeren. Naar inwoners toe is het belangrijk de vormen van ondersteuning helder in kaart te brengen en goed uit te leggen. Er wordt goed ingezet op communicatie over alle vormen van ondersteuning binnen de schulddienstketen. Bewindvoering wordt daar een onderdeel van.

Uitvoering

De uitvoering van de ondersteuning zoals uiteengezet in de visie gebeurt zoveel mogelijk samen met bewindvoerders en de schulddienstketen. Belangrijke afspraken over de manier waarop partijen in deze keten samenwerken, worden gemaakt in een convenant. De afspraken in het convenant worden met een aantal bewindvoerders (schatting 15-20) opgesteld en andere bewindvoerders kunnen zich ook aansluiten. De bewindvoerders die dit convenant ondertekenen worden door de gemeente gezien en aangesproken als 'EHZ-beroepsgroep bewindvoerders'. Met het opstellen van een convenant lopen we vooruit op het door het aanstaande adviesrecht voor gemeente op het moment dat schuldbewind wordt aangevraagd bij de rechter. Het adviesrecht is een door het Rijk aangeboden middel om zicht te krijgen op bewindvoering, met het convenant lopen we hier al op vooruit. We streven ernaar het convenant in het eerste kwartaal van

2020 gereed te hebben. De haalbaarheid is afhankelijk van de samenwerking met bewindvoerders. Naast de bewindvoerders uit Harderwijk nodigen we ook de bewindvoerders uit de gemeenten Ermelo en Zeewolde uit om hierbij aan te sluiten.

Evaluatie

Na twee jaar evalueren we de gerealiseerde ambities, de samenwerking met bewindvoerders binnen de schulddienstverlening keten en de samenwerking tussen de drie gemeenten op dit terrein. Tijdens de evaluatie wordt bekeken of het invullen van het adviesrecht op dat moment alsnog nodig is.

Bijlagen

1. Visie op bewindvoering: Samenwerking in de schulddienstketen